

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. oktober 2025

Sak 2025/377 - Human Etisk Forbund Akershus Regionlag - org.nr. 978 602 088 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Human Etisk Forbund (heretter «HEF» eller «sentralleddet») søkte 29. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023 for seg og 72 underledd. Søknaden gjaldt et samlet kompensasjonsbeløp på 15 822 405 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet ba i brev 18. november 2024 om at HEF oversendte Human Etisk Forbund Akershus Regionlags (heretter «klager» eller «underleddet») revisjonsberetning for 2023. Det ble gitt frist til 25. november 2024 til å sende inn den etterspurte dokumentasjonen. I e-post 18. november 2024 oversendte HEF et dokument kalt «Rapport om faktiske funn».
- (3) Lotteritilsynet fattet 17. desember 2024 vedtak om delvis innvilgelse av søknaden. Tilsynet reduserte det omsøkte kompensasjonsbeløpet med 588 504 kroner, og innvilget 15 233 901 kroner i kompensasjon. Bakgrunnen for reduksjonen er at tre underledd har fått søknadsbeløpet avslått. Klagers søknadsbeløp pålydende 420 529 kroner ble avslått, med den begrunnelse at underleddet manglet revisjonsberetning. I denne saken behandles bare den delen av klagen som knytter seg til underleddet Human Etisk Forbund Akershus Regionlag.
- (4) HEF påklaget vedtaket på vegne av Human Etisk Forbund Akershus Regionlag 5. januar 2024. Klager anfører at selv om «Rapport om faktiske funn» formelt sett ikke er en revisjonsberetning, er kontrollen som er utført med regnskapene grundigere og mer finmasket enn hva som er praksis hos en betydelig andel av søkerne ved ordningen. HEFs vedtekter slår fast at både sentralledd, regionlag og lokallag skal velge revisor på årsmøtene. Det har vist seg krevende å rekruttere medlemmer i lokal- og regionlag som har vært villige til å påta seg slike verv. For å sikre en tilfredsstillende tredjepartskontroll av økonomien i alle organisasjonsledd har HEF derfor valgt å profesjonalisere denne oppgaven, ved å hente inn ekstern bistand fra statsautorisert revisor i større omfang enn både formelle krav og det faktiske risikobildet tilsier. Klager mener de interne rutine sikrer bedre kontroll og kvalitet på lagenes regnskaper enn hva som ville vært oppnådd ved å benytte frivillige revisorer valgt på årsmøtet. Klager anmoder primært om at den oversendte dokumentasjonen skal anses som en tilfredsstillende erstatning for revisjonsberetningen for underleddet. Dersom dokumentasjonen ikke aksepteres som erstatning for revisjonsberetningen, bes det om anledning til å legge frem revisjonsberetning for underleddet. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre den delen av vedtaket som gjelder Human Etisk Forbund Akershus Regionlag og oversendte klagen med innstilling 27. februar 2025 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (7) Det følger av forskriften § 10 tredje ledd at underledd skal sende sentralleddet revisjonsberetning, regnskap og årsmelding dersom sentralleddet krever det for å kontrollere søknadsgrunnlaget. Videre fremgår det av § 10 fjerde ledd at dersom underleddet har 5 millioner kroner eller mer i totale driftskostnader skal underleddet sende sentralleddet revisorrapport i samsvar med § 13.
- (8) Søkere skal ha reviderte regnskap som skal være behandlet og godkjent på årsmøtet eller av annet kompetent organ i henhold til organisasjonens vedtekter, jf. forskriften § 12 første setning. Dersom de totale driftskostnadene overstiger fem millioner kroner to år på rad skal siste års regnskap revideres av registrert eller statsautorisert revisor, jf. § 12 tredje setning.
- (9) Det fremgår av forskriften § 13 at søkere og underledd som har minst fem millioner kroner i totale driftskostnader to år på rad skal ha revisorrapport for sin egen søknadsdokumentasjon fra statsautorisert revisor, registrert revisor eller kommunerevisor. Rapporten skal følge standarden ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger. Lotteritilsynet fastsetter hvilke kontrollhandlinger revisor skal utføre.
- (10) Søkerorganisasjonen må oppfylle kravene i forskriften både på søknads- og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.
- (11) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (12) Human Etisk Forbund Akershus Regionlag sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdigavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (13) I henhold til forskriften § 11 bokstav a er det kun sentralledd og enkeltstående søkere som må vedlegge godkjent og underskrevet årsregnskap, årsmelding og revisjonsberetning ved søknad om merverdiavgiftskompensasjon. Samtlige søkere, herunder underledd, skal imidlertid ha revidert regnskap og revisjonsberetning innen utløpet av søknadsfristen, jf. forskriften § 12 første setning, jf. § 5 andre ledd. Dette underbygges av at underledd skal sende sentralleddet revisjonsberetning dersom sentralleddet krever det for å kontrollere søknadsgrunnlaget, jf. forskriften § 10 tredje setning. For underledd som har totale driftskostnader som overstiger fem millioner kroner to år på rad, skal siste årsregnskap revideres av registrert eller statsautorisert revisor, jf. forskriften § 12 tredje setning.

- (14) Ettersom klager hadde totale driftsinntekter som oversteg fem millioner kroner to år på rad, skal underleddets årsregnskap for 2023 være revidert av statsautorisert revisor ved søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (15) Klager har fremlagt en revisorrapport og en «Rapport om faktiske funn», utarbeidet av statsautorisert revisor henholdsvis 13. mars 2024 og 29. august 2024. I revisorrapporten, under kontrollpunkt 1, er det lagt opp til at revisor skal bekrefte at årsregnskapet er revidert av statsautorisert revisor. På dette punktet er det oppgitt at klager ikke har revisor, med påstand om at underleddet ikke har revisjonsplikt. Årsregnskapet er dermed ikke revidert i samsvar med kravene i forskriften § 12. Det fremgår videre uttrykkelig av dokumentet «Rapport om faktiske funn» at de utførte kontrollhandlingene verken utgjør revisjon eller forenklet revisorkontroll i samsvar med revisjonsstandardene, og at rapporten ikke gir uttrykk for noen sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil. Rapporten om faktiske funn kan derfor ikke likestilles med en revisjon av årsregnskapet.
- (16) Lotterinemnda legger til grunn at underleddet ikke hadde regnskap som var revidert av statsautorisert revisor eller revisjonsberetning verken ved utløpet av søknadsfristen eller ved fristen 25. november 2024, som ble fastsatt av Lotteritilsynet i brev 18. november 2024. Klager oppfyller derfor ikke vilkårene i forskriften § 12 første setning. Ettersom revisjonsberetningen skulle foreligget innen utløpet av søknadsfristen, kan ikke manglende revisjonsberetning avhjelpes ved at dokumentet utarbeides og oversendes etter fristen som ble fastsatt av tilsynet.

Konklusjon

- (17) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur